

TÉMA 6: Smrť a posledné slová svätého Konštantína - Cyrila

Drahí bratia a sestry,

dnes sa už šiesty krát stretávame v rámci našich rozjímaní o relikvii svätého Cyrila, pričom dnes sa stretávame posledný krát a zajtra putovanie tejto relikvie pokračuje do Šaštínskeho dekanátu. Je iste príhodné práve dnes, po našich rozjímaniach minulého týždňa - položiť si otázku, aké posolstvo sa vlastne spredmetňuje v relikvii svätého Cyrila? V relikvii ako v ostatku z tela svätca, sa zhutňujú naraz tri duchovné odkazy. Prvý sme vlastne analyzovali celý uplynulý týždeň, keď sme denne uvažovali o niektorom z aspektov pozemského pôsobenia solúnskych bratov. Druhý odkaz sa skrýva v samotnej skutočnosti, že sme sa tu my ľudia tretieho milénia dnes stretli, aby sme s úctou rozjímali o relikvii svätého Konštantína - Cyrila, ktorý 42 ročný zomrel v deviatom storočí, a predsa nás vnútorne stále dokáže osloviť. To je príznačné pre svätcov: tu na zemi pôsobili pod mocným Božím požehnaním a preto je ich odkaz nadčasový a presahuje hranice ich pozemského života ďaleko do budúcnosti. Všetko toto vlastne vysvetľuje tretí odkaz tejto relikvie, ktorá akosi prirodzene navodzuje otázku posledných chvíľ zomierajúceho Cyrila. Je všeobecnou skúsenosťou, že posledné slová vyrieknuté s poslednými výdychmi pozemského života majú silu testamentárneho odkazu, veď pred tajomným múrom smrti sa do slov zomierajúceho zhutňuje všetka jeho spiritualita, skúsenosť, celé srdce. Vtedy už nie je čas na nijakú štylizáciu, z duše vychádza to najúprimnejšie, čo v nej je. Skúsme dnes, keď sa v našej katedrále takpovediac lúčime s ostatkami svätého Cyrila a vypevádzame ich na púť po našej arcidiecéze; skúsme dnes poňať Cyrilovu poslednú modlitbu ako odkaz adresovaný konkrétne nám, v našej konkrétnej situácii. Je to živý odkaz, veď Cyril s Metodom za nás a za Európu, ktorej sú spolupatrónmi, stále orodujú pred Božou tvárou.

Prvý odkazom Cyrilovej poslednej modlitby je dôležitosť viery v božiu stvoriteľskú všemohúcnosť: kajúcne zomierajúci Cyril, oblečený do rehoľného rúcha dvíha ruky ku

chvále Boha: za stvorenie všetkého viditeľného i neviditeľného, za všetko bytie stvorené z *nebytia*. Akoby chcel svojimi poslednými slovami pripomenúť evanjeliové slová, ktoré preložil ako prvé do jazyka našich predkov: že totiž bez onoho Slova, ktoré Bolo od počiatku u Boha a ktoré bolo Boh, *nepovstalo nič z toho, čo povstalo*. Aký aktuálny odkaz pre ľudí žijúcich na prahu tretieho milénia! V dobe, keď ľudské zákony chcú neraz vytesniť Boží zákon a mu dokonca konkurovať. V tejto ére je aktuálne pripomenúť, že v najhlbších základoch, v najhlbšej logike všetkého stvoreného je ako základný program jestvovania logika *Logosu*, bez ktorého *nepovstalo nič z toho čo povstalo*; bez ktorého by všetko upadlo do pôvodného chaosu.

Zomierajúci Cyril po chvále stvoriteľovi ihneď prosí o ochranu a zveľadenie svojho *verného stáda*. Cyril, vyznávajúc svoju nehodnosť a neužitočnosť, ďakuje za dar – pokladá totiž za DAR od Boha, že svoj končiaci sa život mohol zasvätiť hlásaniu Kristovho evanjelia. Môžeme to chápať aj tak, že je to dar spolupráce na pokračujúcom božom stvorení: Boh nestvoril svet iba na začiatku, ale tvorí ho denne impulzmi Ducha Oživovateľa. Čo iné nám pre Božou tvárou vyprosuje vierozvesta Cyril, ak nie túto živú vieru v sústavné Božie pôsobenie, ktorého spolupracovníkmi sme od nášho krstu a birmovania vlastne stali všetci. Cyril sa na smrteľnej posteli neľutuje, neupadá do bolestínskej letargie, ale **ĎAKUJE**: ďakuje Bohu za silu a motiváciu k obeti, ktorú priniesol na Božiu slávu. Nevyhovárajte sa ani my, že doba je zlá: možno je v tejto dobe naozaj mnoho zlého, ale Boh zostáva rovnako dobrý a všemohúci. „Tých, ktorých si mi dal“ – končila posledná modlitba svätého Konštantína - Cyrila – „ako TVOJICH TEBE odovzdávam.“

Prijmime tieto slová ako záväzok: našich predkov a prostredníctvom nich vlastne aj všetky budúce generácie vrátane nás odovzdal svätý Cyril Bohu. Poznáme presne aj to, čo vtedy od Boha pre nás vyprosoval: **očistu** od všetkej bezbožnosti, zloby a rúhania, **upevnenie** našej jednoty, našej pravej viery, našej odhodlanosti správne ju vyznávať. Tieto Cyrilove

prosby iste neboli akousi zbožnou teóriou: v momente zomierania do nich iste premietol aktuálne a naliehavé problémy vtedajších kresťanských spoločností, všetko čo ich ohrozovalo a čo ich malo povzbudiť a duchovne upevniť. No aj dnes, ktoré z týchto prosieb by sme označili za neaktuálne? Je dnes azda bezbožnosť a rúhanie zažehnaný problém? Nepotrebujeme aj dnes tu a teraz tak naliehavo jednotu v pravej viere, vnútorne prijatej a odvážne vyznáwanej? Keď niekoľko rokov neskôr umieral Konštantínov brat Metod, ukázal na svätého Gorazda, aby on prevzal štafetu zodpovednosti. „Tento je vašej krajiny slobodný muž,“ - povedal arcibiskup Metod - „učený dobre v latinských knihách a pravoverný. To buď Božia vôľa a vaša láska, ako aj moja.“

Teda sloboda, poznanie a pravovernosť: sloboda je najplnšia v rozhodnutí poddať sa úplne Kristovi ako zvrchovanému Pánovi môjho života. Poznanie je nevyhnutným predpokladom rastu v tomto vzťahu, v poznaní toho, komu som vlastne uveril. A napokon, bez pravej slobody a vzrastajúceho poznania by pravovernosť bola veľmi krehká pod náporom prostredia, ktoré Boha a jeho zákon ignoruje či odmieta. Spolu s Gorazdom ukazuje svätý Metod aj na nás: slobodní od hriechu, učení vo veciach vlastnej viery a pravoverný vo vzťahu k Ježišovi a jeho Cirkvi – VY preberte štafetu viery a odovzdávajte ju budúcim generáciám.

Preto, drahí bratia a sestry, nie náhodou budeme v litániách na konci omše opäť viackrát charakterizovať Cyrila a Metoda aj z hľadiska ich vzťahu ku Kristovi: orodujte za nás vy, ktorí ste *milovali Krista, šírili jeho pokoj a hlásali jeho vykúpenie*; ktorí ste *slávili jeho spásnu obetu* a boli jeho *poníženými svedkami*, a tak ste *učili národy Krista spoznávať*. Tieto litánie, takto pred relikviami svätého Cyrila, sa tu dnes pomodlíme naposledy, pretože zajtra putujú do národnej mariánskej svätyne, do Šaštínskej baziliky. No v nás by malo zotrvať odhodlanie stať sa živými uskutočňovateľmi tradície, ktorá vydržala skúšku času až

podnes práve preto, že sa vždy našli horlitolia za jej odkaz. Či sa nájdú takí aj dnes, vo veľkej miere závisí od každého jedného z nás.

Dedičstvo otcov zachovaj nám pane!